

گفت‌وگو با رئیس صندوق قرض الحسنه سازمان عقیدتی سیاسی ارتش

محمداصر بیانی

مأموریت صندوق؛ ایجاد روحیه تعاون، همدلی و برادری

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، سنت نیکوی قرض الحسنه در جامعه رواج پیدا کرد. ارتش جمهوری اسلامی ایران هم با این موضوع بیگانه نبود. طبق سوابق موجود، صندوق‌های قرض الحسنه ارتش از سال ۱۳۶۰ فعالیت خود را به صورت غیر متمرکز آغاز کردند. البته برخی از مدارک حاکی از این است که از سال ۱۳۵۹ صندوق‌های متفرقه‌ای در سطح ارتش وجود داشته‌اند. سال ۱۳۶۴ با تدابیر مقام معظم رهبری مدظله (رئیس شورای عالی دفاع و رئیس جمهور وقت) دستور رسمی شدن صندوق‌ها و تجمیع آنها، ذیل مجموعه صندوق قرض الحسنه سازمان عقیدتی سیاسی ارتش را صادر کرد و اساس نامه آن هم مورد تصویب قرار گرفت. در سال ۱۳۶۹ ساختار سازمانی صندوق تصویب شد که تاکنون منشأ خیر و برکات فراوانی بوده است. امروزه صندوق قرض الحسنه سازمان عقیدتی سیاسی ارتش، با بیشترین شعبه و بالاترین سطح خدمت‌رسانی به کارکنان ارتش، یکی از منحصر به فردترین صندوق‌ها در سطح کشور است. در این باره با رئیس صندوق قرض الحسنه ارتش به گفت‌وگو نشستیم که توجه شما خوانندگان عزیز را به آن جلب می‌کنیم.

■ گستره صندوق قرض الحسنه سازمان عقیدتی سیاسی ارتش تا چه میزان است؟

گستره این صندوق متناسب با حوزه مأموریت و استقرار نیروهای ارتش در کل کشور است. می‌توانیم بگوییم تقریباً همه یگان‌هایی که بالای ۲۰۰ نفر نیرو دارند یک شعبه یا باجه‌ای در آن‌جا داریم و یا نمایندگان ما فعال هستند؛ به عنوان مثال همکارانی هم که در خلیج عدن یا در آب‌های بین‌المللی خدمت می‌کنند، عضو صندوق قرض الحسنه هستند و از تسهیلات این صندوق بهرمند می‌شوند.

■ آیا استفاده‌کنندگان از تسهیلات صندوق باید شرایط خاصی داشته باشند؟

خیر! نیاز به شرایط خاصی نیست. به محض این‌که شماره کارگزینی آنها در سامانه ارتش ثبت و حقوق‌بگیر ارتش می‌شوند، قابلیت عضو شدن حاصل می‌شود و تا زمان رهایی از خدمت می‌توانند از تسهیلات صندوق استفاده کنند.

■ وضعیت منابع مالی صندوق چگونه است. اعتبار آن را ارتش تأمین می‌کند یا کارکنان؟

در اساسنامه اولیه، مأموریت صندوق ایجاد روحیه تعاون، برادری و همدلی بین کارکنان ارتش و حل قسمتی از مشکلات مالی آنها عنوان شده بود. بنابراین بیش از ۹۰ درصد منابع مالی صندوق از پس‌انداز کارکنان و اعضا تأمین شده است. بخش دیگری از منابع مالی صندوق هدایای مقام معظم رهبری مدظله است که به عنوان تبرک به صندوق واگذار شده است. بخشی هم منابعی است که سامانه فرماندهی در اختیار صندوق قرار می‌دهد و با مجوز فرماندهی، از این منابع وام پرداخت می‌شود. بخش دیگری از

منابع مالی صندوق از محل ۲۰ درصد عواید داخلی سازمان عقیدتی سیاسی ارتش تأمین می شود که برابر اوامر فرماندهی معظم کل قوا، هر ساله به سرمایه صندوق اضافه و در قالب تسهیلات به کارکنان مؤمن و عزیز ارتش پرداخت می شود.

■ آیا افراد خیری هم هستند که در بحث منابع مالی به شما کمک کنند؟

بله! با توجه به اهمیت قرض الحسنه در دین مبین اسلام، عزیزی از پیشکسوتان و همزمان ما در ارتش هستند که مبالغی به صندوق هیه کرده و یا مبالغی از وجوه شخصی خود را به صورت پس انداز در صندوق گذاشته اند تا بتوانند در این امر خدای پسندانه سهیم باشند و گاهی از مشکلات همزمان خود بگشایند. این عزیزان هرگز حاضر نشدند نامی از آنها برده و یا با آنها گفت و گویی انجام شود. این مبالغ شاید از نظر مادی خیلی چشمگیر نباشند ولی از نظر معنوی بسیار ارزشمند و پربرکت اند.

■ در خصوص نحوه واگذاری وام به کارکنان ارتش هم توضیح دهید.

فلسفه اولیه پرداخت وام به این صورت بود که گروه هایی در قالب کمیسیون پرداخت وام، برای تصویب و پرداخت وام تحقیق می کردند و کسانی که نیازمند واقعی وام بودند، شناسایی و با ضوابطی که وجود داشت به آنها وام تعلق می گرفت. با گذشت زمان و به ویژه در سال های اخیر، تقریباً اکثریت کارکنان درخواست وام داشتند. پرداخت وام به این عزیزان ضوابط خاصی ندارد و مستلزم افتتاح حساب در صندوق است که به نسبت مشارکتشان می توانند وام دریافت کنند. شرایط پرداخت وام خیلی آسان است. متقاضی تنها با ارائه روگرفت تأیید شده فیش حقوقی خود و ضامن و تکمیل فرم درخواست، وام خود را دریافت می کند؛ یعنی کمترین تشریفات ممکن را در نظر گرفته ایم.

■ مدت انتظار دریافت وام چقدر است؟

در حال حاضر میانگین مدت انتظار وام حدود یک ماه تا ۴۵ روز است. البته ممکن است در برخی

شعب مدت انتظار کمی بیشتر باشد که تعداد آنها خیلی کم است. با توجه به این که این وام یک وام ضروری است و برای حل مشکلات ضروری در نظر گرفته شده، ما تمام سعی خود را می کنیم که ان شاء الله همزمان ما در کوتاه ترین زمان وام خود را دریافت کنند.

■ در خصوص وام های پرداختی به کارکنان کمی بیشتر توضیح بدهید.

- وام کد ۸۲ که مربوط به پس انداز کد ۸۴ یا همان پس اندازهای یگانی است. (در این روش هر کدام از کارکنان در صندوق های یگان، حساب افتتاح می کنند و ماهیانه مبلغی به دلخواه خودشان و البته با رعایت حداقل ها از حقوقشان کم می شود و به نسبت موجودیشان، فعلاً تا سقف ده میلیون تومان وام دریافت می کنند).

- وام کد ۸۶ که مربوط به پس انداز کد ۸۸ یا همان پس انداز اندوخته ثابت است که در صورت تمایل، از بدو استخدام برای کارکنان حساب باز می شود و مبلغی حدود ۲/۴ تا ۲/۶ برابر موجودی، به دلیل آن که بحث شرعی آن هم حل شود و در وام شرطی نباشد، به نسبت توان صندوق وام پرداخت می شود.

- وام کد ۷۷، به نسبت منابعی که فرماندهان در اختیار صندوق می گذارند، مبلغی هم صندوق کمک می کند و به کارکنانی که مشکلات حادی دارند، به میزانی که فرماندهان معرفی کنند این

وام پرداخت می شود.

- وام کد ۱۴۲ ازدواج و تأمین جهیزیه کارکنان یا فرزندان آنها، از محل منابع طرح حکمت و برابر صورت ارسالی معاونت نیروی انسانی ارتش پرداخت می شود.

■ شما گفتید حدود ۹۰ درصد منابع مالی صندوق را کارکنان تأمین می کنند. بنابراین انتظار دارند پشتیبانی شوند. حداکثر مبلغ وامی که به آنها تعلق می گیرد چه قدر است؟

در سال ۹۹ سقف واگذاری وام در کد ۸۲ مبلغ ۱۰ میلیون تومان بود. مبلغ وام اندوخته ثابت نیز برابر فرمولی است که قبلاً اشاره کردم. ممکن است برخی به دلیل موجودی پس انداز پایین، سقف مبلغ وام را نتوانند دریافت کنند. کسانی که حدود سه تا سه و نیم میلیون تومان پس انداز داشته باشند، می توانند به تناسب وضعیت مالی شعبه تا سقف مصوب، وام دریافت کنند.

ان شاء الله در سال ۱۴۰۰ سقف وام پرداختی و پس انداز، متناسب با ضریب افزایش حقوق تغییرات مثبتی خواهد داشت.

■ فکر نمی کنید با این وضعیت تورم، ده میلیون

تومان برای افراد نیازمند مبلغ ناچیزی است؟ یکی از ویژگی های وام های قرض الحسنه، سریع، به موقع و بدون دردسر بودن واگذاری آن است. اگر بخواهیم مبلغ وام را بالا ببریم، مدت

انتظار دریافت وام طولانی‌تر می‌شود. چون منابع ما محدود است و تعداد زیادی از سپرده‌گذاران متقاضی وام هستند. وام‌های ما تأثیر چندانی در بهبود وضعیت معیشت کارکنان ندارد و فقط می‌تواند مشکلات ضروری و مقطعی کارکنان را حل کند. ارزش این وام به این است که به‌موقع به دستشان برسد. اگر منابع مالی به صندوق تزریق شود، در افزایش سقف وام هیچ مشکلی نداریم. بزرگترین و بیشترین چالش ما کمبود منابع مالی و اعضا محور بودن منابع صندوق است.

■ گفتید این وام برای رفع مشکلات ضروری کارکنان است و از طرفی گفتید ممکن است مدت انتظار وام به سه ماه هم برسد. فکر نمی‌کنید این مدت انتظار دردی برای آن ضرورت دوا نکند؟ به هر حال سعی می‌کنیم با مدیریت منابع و ایجاد تعادل بین شعب، زمان را به حداقل برسانیم. کمتر از دو درصد شعب ما با این وضعیت روبه‌رو هستند. در حال حاضر نوبت وام اکثر شعب کمتر از دو ماه است.

■ بیان کردید که برای بالا بردن مبلغ وام مشکل منابع مالی وجود دارد. آیا با بالا بردن میزان پرداختی پس‌انداز کارکنان این مشکل تا حدودی حل نمی‌شود؟ اگر افزایش غیر منطقی در سقف پس‌اندازها

ایجاد کنیم با توجه به متقاضیان حداکثری وام و انتظار افزایش مبلغ وام به همان نسبت، قطعاً نوبت دریافت وام طولانی خواهد شد. بنابراین با تکیه بر تجارب گذشته این مهم را همه‌ساله با شیب ملایم‌تری انجام می‌دهیم.

■ آیا از گیرندگان وام سود دریافت می‌کنید؟ در وام‌های قرض‌الحسنه سود اصلاً معنی ندارد. برابر مصوبه بانک مرکزی صندوق‌های قرض‌الحسنه می‌تواند چهار درصد کارمزد سالیانه دریافت کنند اما در ارتش یک درصد کارمزد کلی و ساده گرفته می‌شود که نیمی از آن به‌عنوان بیمه وام‌ها اختصاص داده می‌شود؛ یعنی اگر خدای ناکرده یکی از وام‌گیرندگان فوت کند، بار مضاعفی به خانواده‌اش تحمیل نشود و بدهی متوفیان از محل کارمزد (یک درصد) تسویه می‌شود. مانده کارمزدها هم صرف نگهداری و تجهیز شعب می‌شود. در ارزیابی‌های انجام شده، اکثر اعضا، وام صندوق قرض‌الحسنه ارتش را، سهل‌الوصول‌ترین وام با کمترین کارمزد معرفی کرده‌اند.

■ جناب سرهنگ با توجه به این گستردگی آیا از وام گیرندگان درباره موفقیت صندوق‌ها بازخورد گرفته‌اید؟ در ارزیابی که بهمن‌ماه سال ۹۹ انجام دادیم به دو نتیجه کاملاً متفاوت رسیدیم که خیلی

می‌تواند در برنامه‌ریزی آینده مؤثر باشد. در نتیجه نخست، از منظر امکان‌هایی که در اختیار ما بوده، رضایتمندی بالای ۹۰ درصد کسب کرده‌ایم. این امکان‌ها عبارتند از: نحوه برخورد با مراجعان، حفظ کرامت ارباب‌رجوع، پرداخت به‌موقع وام و رعایت حرمت و شأن همکاران، حفظ اسرار آنها و در یک کلام هم‌دل بودن با ارباب رجوع. علت اصلی این سطح از رضایتمندی این است که کارکنان ما در شعب، کارکنان شاغل در ارتش و درگیر مسائل و مشکلات مشابه هستند. بنابراین هر جا نتوانستیم مشکل مالی کارکنان را حل کنیم با همدلی توانستیم آلام آنها را تسکین دهیم و این مهم برای هم‌زمان قدرشناسان ارزشمند بود.

از منظر دیگر، بحث عدالت‌محور بودن وام‌هایی که پرداخت می‌کنیم، مطرح است. ما منابع عمده‌ای نداریم که پاسخگوی تمام نیاز کارکنان باشد اما در تخصیص آن، عدالت رعایت شده است و همه با یک اصول و یک روش وام گرفته‌اند. یکی از حساسیت‌هایی که ما داریم توزیع عادلانه منابع است. توزیع عادلانه به این معنی نیست که همه یکسان وام بگیرند ولی می‌توانیم ادعا کنیم که ۹۹ درصد با یک شاخص واحد وام گرفته‌اند و این از نقاط قوت ما در ارزیابی بود که سطح رضایتمندی بالایی را به دست آورد.

درباره عوامل و امکان‌هایی هم که در اختیار ما نبوده، پیش آمده که کارکنان از میزان وام‌ها رضایت کامل نداشته و گلایه‌مند باشند که این گلایه وارد است و حل کردن آن نیازمند منابع مالی بیشتر است.

■ با توجه به بالا بودن تعداد اعضا و نیاز آنها به وام و همچنین بالا بودن تورم در کشور، آیا راهکاری برای افزایش منابع مالی دارید؟

به جرئت می‌توانم بگویم با توجه به سابقه ۴۰ ساله، این صندوق آموزش را به‌خوبی پس داده و سلامت‌ش اثبات شده و در عدالت محوری و کسب رضایتمندی، عملکرد موفق داشته است. مقام معظم رهبری مدظله العالی بارها تأکید فرمودند

صندوق قرض الحسنه ارتش به همان شکل گذشته باشد و به جای دیگر منتقل نشود. در ابلاغ تدابیر ایشان صراحتاً عنوان شده، ارجح است فرماندهان محترم، در پرداخت وام، مستقیم ورود نکنند و منابع در اختیار را از طریق صندوق‌ها به صورت وام پرداخت کنند. با این پشتوانه ما به عنوان یک منبع امن تجمیع و یک منبع قابل اعتماد توزیع، این آمادگی را داریم که فرماندهان محترم منابع مالی بیشتری را در صندوق متمرکز کنند. اگر منابع مالی مازادی دارند در اختیار صندوق قرار دهند که مسیر پرداخت وام از طریق صندوق و با نظر فرماندهان محترم انجام شود. اگر تمام این منابع در صندوق قرض الحسنه ارتش متمرکز شود میزان وام‌ها افزایش نسبی خوبی خواهد داشت و این یکی از راه حل‌هاست.

راه حل دوم، ایجاد منابع پایدار و مستمر است، ارزش پول خواه ناخواه پایین می‌آید و ما سلاحی برای مبارزه با این تورم نداریم و باید یکسری منابع پایدار و مستمر به صندوق تزریق شود که درصدی از این تورم جبران شود. هدف ما با مأموریت اصلی ارتش منطبق است. به هر میزان دغدغه کارکنان در مسائل مالی کمتر شود، ذهن فرماندهان آزادتر می‌شود. صندوق قرض الحسنه اختصاص به سازمان عقیدتی سیاسی ارتش ندارد بلکه سازمان عقیدتی سیاسی توفیق خدمتگزاری و مدیریت آن رابه عهده دارد. در این خصوص طرح‌هایی تهیه شده که نیاز به طی مراحل متعددی تا مرحله اجرا دارد که ان شاءالله عملی و موثر واقع شود.

■ در زمینه همکاری بیشتر با سامانه فرماندهی چه اقداماتی انجام داده‌اید.

هدف همه ما خدمتگزاری است. در این مورد نیز فرماندهان گرامی با دید مثبت وارد شده‌اند که از این بابت تشکر می‌کنیم. برنامه ما این است که خیلی شفاف گزارش‌های جامع خود را خدمت فرماندهان ارائه کنیم. مسلماً فرماندهان هم دغدغه‌شان حل مشکلات کارکنان است و خودشان را فارغ از این مشکلات نمی‌دانند و با

عملکرد صندوق آشنا هستند. این زمینه و بستر فراهم است و ان شاءالله فرماندهان عزیز منابع مالی بیشتری را در اختیار صندوق بگذارند. مدیریت مصارف با نظر فرماندهان محترم انجام خواهد شد.

■ آیا فرمانده قسمت، نقشی در معرفی کارکنان زیر مجموعه خود به صندوق جهت دریافت وام دارد، یعنی فرمانده در جریان باشد که چه تعداد از کارکنان زیر مجموعه خود وام دریافت کرده‌اند؟

با توجه به این که کارکنان تأمین کننده منابع اصلی صندوق هستند و به منظور تسهیل در روند پرداخت وام، فقط در پرداخت وام‌هایی که از منابع فرماندهی پرداخت می‌شود مجوزهای لازم اخذ می‌شود و در سایر موارد به فرماندهان گزارش کلی می‌دهیم اما این آمادگی وجود دارد گزارش‌های تفصیلی نیز ارائه شود.

■ وامی برای ازدواج جوانان و ترغیب آنان به این امر مقدس دارید؟

منابع وام ازدواج از محل طرح حکمت ارتش در اختیار صندوق قرار می‌گیرد. با اعلام اسامی واجدین شرایط از طریق معاونت نیروی انسانی آجا به صندوق، وامی به مبلغ پنج میلیون تومان پرداخت می‌شود. مدت زیادی است که مبلغ این وام افزایش پیدا نکرده و نسبت تزریق منابع به نرخ تورم بسیار ضعیف است. اگر منابع افزایش یابد، ما محدودیتی در افزایش سقف پرداخت وام نداریم.

■ این صندوق نمونه مشابهی در سطح نیروهای مسلح دارد که بتواند مورد مقایسه قرار گیرد؟

خیر! در هیچ سازمان نظامی و غیرنظامی صندوقی مشابه صندوق قرض الحسنه سازمان عقیدتی سیاسی ارتش وجود ندارد. اخیراً نیروی انتظامی مجوز تأسیس صندوق قرض الحسنه را اخذ کرده و مأموریت جدیدی به صندوق قرض الحسنه ارتش در زمینه تبادل تجربیات به همین منظور محول شده است. وجود صندوق قرض الحسنه در ارتش فرصتی مغتنم و همواره مورد مطالبه سایر سازمان‌های نیروهای مسلح بوده است.

■ سخن پایانی شما را بشنویم.

این اطمینان را به کارکنان ارتش می‌دهیم که امین‌ترین، منصف‌ترین و قابل اعتمادترین محل برای توزیع عادلانه منابع، صندوق قرض الحسنه ارتش است. هر چند نقص‌هایی هم وجود دارد. هدف ما این است که تمام این منابع را به صورت عادلانه توزیع کنیم. از فرماندهان محترم تقاضا داریم عنایت بیشتری به این فرصت ویژه داشته و منابع بیشتری را به صندوق قرض الحسنه اختصاص دهند تا مثل گذشته بر پایه عدالت محوری انجام وظیفه کنیم و لایق خدمتگزاری بیشتر باشیم. خداوند بزرگ را شاکریم که توفیق خدمت در سازمانی را داریم که کارکنان آن سازمان، فارغ از دغدغه‌های معیشتی، همواره در برهه‌های زمانی مختلف، الگوی عملی همدلی، ایثار و فداکاری بوده‌اند.